

Øyer
kommune

Lev i Øyer ! Lev i Øyer ! Lev i Øyer !

UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGRINGER I ØYER KOMMUNE

*Grunnlagsdokument
for
Kommunal
planstrategi
2016-2019*

29.2. 2016

Øyer
kommune

Innhold

Innhold	2
Planstrategi og plansystem.....	3
Planstatus	3
Planprosess.....	4
Sammendrag – utfordringer for Øyer kommune.....	5
Bygd og tettsteds utvikling	6
Nøkkeltall med kommentarer	6
Utfordringer og muligheter	7
Foreløpig vurdering av planbehovet.....	8
Oppvekst, helse og livskvalitet.....	9
Nøkkeltall med kommentarer	10
Utfordringer og muligheter	12
Foreløpig vurdering av planbehovet	14
Kulturarv, ressursforvaltning og miljø	15
Nøkkeltall med kommentarer	15
Utfordringer og muligheter	15
Foreløpig vurdering av planbehovet	17
Verdiskaping og næringsutvikling	18
Nøkkeltall med kommentarer	18
Utfordringer og muligheter	19
Foreløpig vurdering av planbehov.....	19
Samferdsel og infrastruktur.....	20
Nøkkeltall med kommentarer	20
Utfordringer og muligheter	21
Foreløpig vurdering av planbehov.....	22
Samfunnssikkerhet og beredskap.....	23
Nøkkeltall med kommentarer	23
Utfordringer og muligheter	23
Foreløpig vurdering av planbehov.....	24
Kommunale tjenester og forvaltning.....	25
Nøkkeltall med kommentarer	25
Utfordringer og muligheter	25
Foreløpig vurdering av planbehovet	26
Kilder:	27

VEDLEGG 1 Planoversikt

Innledning

Planstrategi og plansystem

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planstrategien skal sette et sterkere fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Kommunestyret skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi minst en gang i hver valgperiode og senest innen ett år etter konstituering, jmf. plan- og bygningslovens § 10-1.

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov, slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Kommuneplanen omfatter både samfunnsdelen og arealdelen. Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

Det er viktig å presisere at den kommunale planstrategien er ikke en plan. Iht. PBL § 10-1 bør planstrategien omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Rammer for Øyer kommunes arbeid med planstrategien er vedtatt av kommunestyret 17.12.2015, sak 116/15.

Planstatus

I forbindelse med arbeidet med kommunalplanstrategi er det utarbeidet en oversikt over kommunes planer og en foreløpig vurdering om disse skal rulleres de neste 4 år, se vedlegg 1.

Nasjonale forventninger¹

Nasjonale forventninger til planlegging, som ble vedtatt 12. juni 2015, skal legges til grunn i arbeidet med den kommunale planstrategien, samt i de oppfølgende planprosessene. Nasjonale forventninger er det regjeringen forventer at kommunene tar særlig hensyn til i planleggingen. Forventningene er forskjellige og krever oppfølging på ulikt nivå og på ulik måte. De to overordnede hovedtemaene i de nasjonale forventningene er: «Bærekraftig areal – og samfunnsutvikling», samt «Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder».

Regional planstrategi

Oppland fylkeskommune har startet arbeidet med sin nye regionale planstrategi, iht. til framdriftsplanen skal den vedtas av Fylkestinget i april 2016.

Den regionale planstrategi for Oppland som ble vedtatt i 201 hadde som visjon: "Mulighetenes Oppland"

Visjonen handler om evnen til å skape et samfunn som er attraktivt, der folk har lyst og mulighet til å bo, arbeide, delta og etablere arbeids- og næringsliv. Det handler om å utvikle et samfunn som fungerer i tiden, og som kan tilby mennesker det de søker for å leve et godt liv.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging/id2416682/>

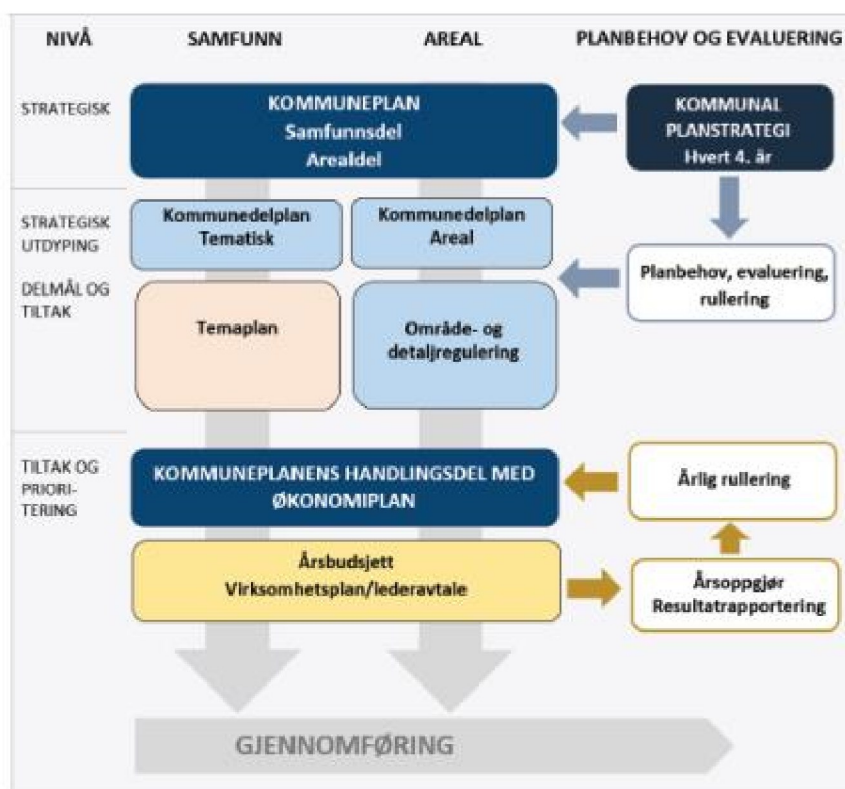
Planstrategien skal bidra til en politisk prioritering av de overordnede kommunale planene i perioden.

Hensikten med utarbeidelse av dette dokumentet er å ha et grunnlag for drøfting av status og viktige utfordringer i Øyer kommune. Utfordringsnotatet er et ledd i arbeidet med kommunal planstrategi. I samsvar med kommunestyrets vedtak har administrasjonen synliggjort noen utfordringer og problemstillinger for kommunen den neste perioden. Dokumentet bygger i hovedsak på tilgjengelig statistikk, prognoser og føringer fra kommunale planer.

Dette utfordringsnotatet skal danne grunnlag for drøftinger av utfordringer som kan være relevante i forhold til kommunens vurdering av hvordan vi skal møte disse utfordringene gjennom vårt planbehov, både med tanke på rulling av eksisterende planer, samt nytt planbehov. Aktuelle tema for å beskrive utviklingstrekk og utfordringer som grunnlag for å vurdere planbehovet er basert på temaene i Kommuneplanen samfunnsdel.

I etterkant av drøftingene av utfordringsnotatet i kommunestyret skal forslaget til planstrategi utarbeides for Øyer kommune. Planstrategien skal ut på høring i 30 dager før den kan vedtas.

Prioritering av det kommunale planarbeidet og tildelinger av ressurser kan skje via behandling av planstrategien, samt rulleringen av økonomiplan og behandling av årsbudsjett.

Sammendrag – utfordringer for Øyer kommune

Bygd og tettstedsutvikling. Øyer kommune har hatt en positiv folketallsutvikling de siste årene. Folketallsutviklingen vil fortsatt kunne svinge, og det er viktig at kommunen prioriterer tiltak som kan bidra til å øke folketallet. En utfordring for Øyer vil også være bosetting av flykninger, som kan være en faktor som bidrar til befolkningsvekst. Utfordringene for tettstedene i Øyer kommune er å styre utviklingen til de områdene som er mest hensiktsmessig for tettstedene, med tanke på fortetting, boliger, sentrumsutvikling og utnyttelsen av områdene for å skape et mer attraktivt sentrum som igjen øker tilflytting og tilstrømmning av turister.

Oppvekst, helse og livskvalitet. Gode levekår har størst betydning for folkehelse. Sosialt nettverk, bomiljø, arbeidslivstilknytnings, skole og utdanning, familie og fritid er de sosiale miljøfaktorene som i størst grad påvirker folkehelse. I et lengre perspektiv er utdanning den faktoren som har størst betydning for helse og livskvalitet. Fremover vil det kreves en god samordnet innsats for å møte utfordringene, spesielt knyttet til ungdom, rus, psykisk helse og integrering og inkludering av flyktninger. Økningen av andelen eldre vil påvirke det tjenestetilbudet Øyer kommune må ha til rådighet, der fokuset bør gå fra «hjelpe» til «til rettelegging». Øyer kommune har de siste årene fått en økende andel minoritetsspråklige barn i skole og barnehager. Dette er en berikelse, men det krever at kommunen omstiller seg innenfor enkelte områder. Kommunen trenger en helhetlig tenkning som tar det store perspektivet med inkludering og opplæring på alvor. Øyer har et mangfoldig tilbud innenfor kultur, idrett og friluftsliv – men med stor grad av frivillighet. Øyer kommune fremholdes ofte som en kulturkommune, men utfordringen fremover blir å synliggjøre dette også i målrettede satsingsområder og planer.

Kulturarv, ressursforvaltning og miljø. Kommunen har fortsatt arealressurser til boligutvikling. Salget av boliger i Trodalen har startet og områdeplan for Bjørgefeltet er under arbeid. Gjennom oppstart av arbeidet med kommunedelplanen for Øyer sør kommer presset på nye områder for fritidsbebyggelse. I forbindelse med kommunalt planarbeid er det viktig å ta stilling til hvor man ønsker tilrettelegging for ny områder, spesielt med tanke på å ivareta natur og friluftslivets interesser. Øyer kommune har også en utfordring i å ta vare på kulturlandskapet som stadig er i endring, opprettholdelse av beiteområder er en viktig faktor for å ta vare på kulturlandskapet gjennom bruk.

Verdiskaping og næringsutvikling. Øyer kommune er en tradisjonell jordbrukskommune, men sysselsettningseffekten fra landbruket er relativt lav. Omtrent 40 % av sysselsetningen i Øyer er knyttet til industri, handel, overnatting, servering og bygg/anlegg som i stor grad er knyttet opp mot destinasjonen Hafjell og Hunderfossen. Utfordringen for Øyer kommune er å videreutvikle servicenæringer tilknyttet til destinasjonen.

Samferdsel og infrastruktur. Øyer kommune er en trafiksikker kommune og fokuserer på utbygging av gang- og sykkelveger. Flere strekninger er ferdigstilt, og gjennom nye utbyggingsavtaler i Hafjell får kommunen inn nye penger til videre utbygging av g/s-veier i kommunen. Utfordringen for Øyer kommune er å få Oppland fylkeskommune til å prioritere tiltak langs Fylkeskommunale veier i neste planprogramperiode. Ellers er utbyggingspresset i kommunen stort, både med tanke på fritidsboliger, men også boligbygging i Øyer sør som medfører behov for mere VA-anlegg i kommunen.

Samfunnssikkerhet og beredskap. I Øyer kommunes overordnede risiko – og sårbarhetsanalyse er det vurdert risiko, konsekvenser og sannsynlighet for uønskede hendelser i kommunen. Øyer kommune har ikke store utfordringer i forhold til naturpåkjenninger som ras og skred, men økte nedbørsmengder som kommer konsentrert er en utfordring for Øyer kommune også. Beredskapsplanleggingen i Øyer kommune er også viktig å prioritere, der politiet årlige trusselvurderinger må tas i betraktning og vurderes fortløpende.

Kommunale tjenester og forvaltning. Øyer kommune vil møter framtida med en stram økonomisk situasjon, samtidig som kravene som stilles til kommunen øker. Det krever at kommunen finner nye og innovative måter å jobbe på, og at vi som organisasjon er villig til å omstille oss.

Bygd og tettsteds utvikling

Tabellene fra SSB (statistisk sentralbyrå) viser befolkningsutviklingen med årlige tall for folketall, folketilvekst, fødselsoverskudd, nettoinnflytting, fødte, døde, samt innflyttinger og utflyttinger i kommunen. Etter 1970 har befolkningsveksten i Norge i økende grad hatt sammenheng med den stadig sterkere tilstrømningen av utenlandske statsborgere. Da Norge på 1950- og 1960-tallet hadde litt større utflytting enn innflytting, var det etterkrigstidens store fødselskull som sørget for at folketallet økte. I dag er situasjonen en annen, og det er større innflytting enn utflytting som står for størstedelen av befolkningsøkningen.

Nøkkeltall med kommentarer

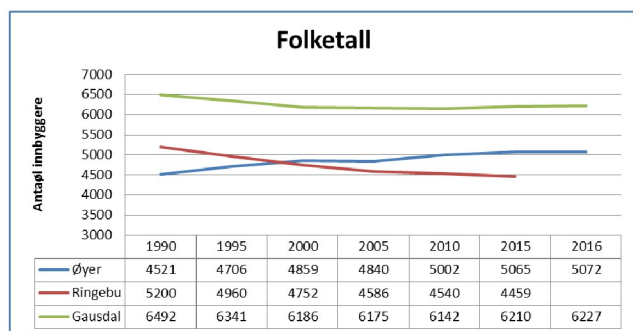

Fig. 1. Utviklingen av folketallet i Øyer, Ringebru og Gausdal. Kilde SSB

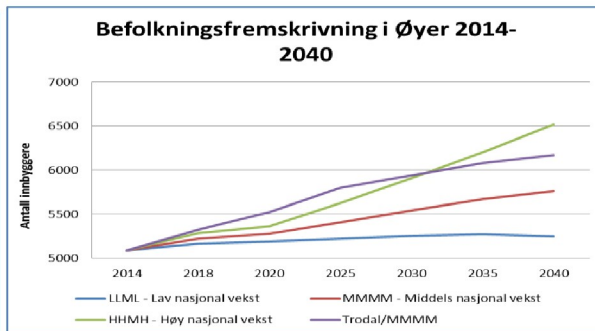

Fig. 2. Befolkningsfremskrivning /prognoser for Øyer. Kilde SSB og egen

Fig. 1 og 2. viser folketall og befolkningsfremskrivninger. Øyer kommuner har de siste årene hatt en svak positiv folketallsutvikling, selv med en liten nedgang fra 2014 til 2015 (-25). Den positive folketallsutviklingen viser at det har vært en vekst på nesten 5 % i siste 10-årsperiode. I befolkningsfremskrivningen for Øyer viser middelalternativet (MMMM) en befolkningsvekst på ca. 15 % fram mot 2040, til sammenlikning var dette tallet 30 % i 2011. Høy befolkningsvekst viser en mulig økning på ca. 28 %.

Innbyggertallet i 2015 var 5065, mens middelalternativet (MMMM) viser at Øyer vil ha rundt 5758 innbyggere i 2040. Dette forutsetter en årlig tilvekst på ca. 28 personer i snitt. Med det høye alternativet (HHMH) vil Øyer ha et folketall på om lag 6515 innbygger. Dette forutsetter en årlig vekst på ca. 58 personer pr. år. Med LLML alternativet, viser tabellen at Øyer vil ha en økning med 184 personer de neste 25 år.

Med den planlagte utbygginga av boligfeltet Trodal, er det grunn til å tro at befolkningsveksten i Øyer vil kunne avvike fra SSBs fremskrivninger. Det er derfor laget et eget «Trodalsalternativ» for kommunen, som bygger på medium vekst, men med raskere og høyere vekst i de yngre befolkningsgruppene. Med Trodalsalternativet vil Øyer passere 6000 innbyggere i 2032.

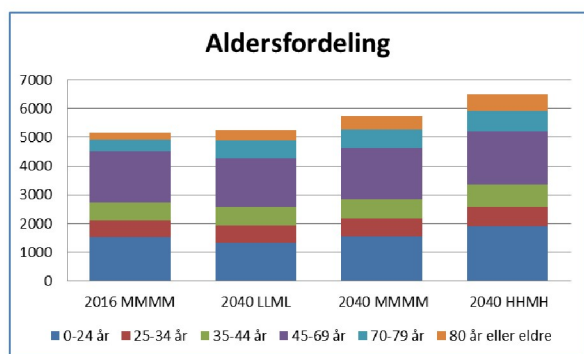

Fig. 3. Aldersfordeling i 2016, samt prognose for 2040. Lav, middels og høy nasjonal vekst. Kilde SSB

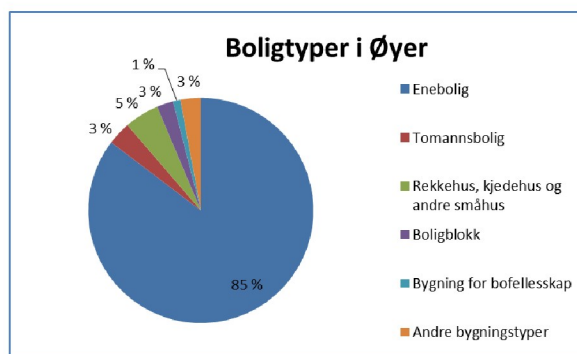

Fig. 4. Ulike boligtyper i Øyer. Kilde SSB

Fig. 3 viser aldersfordeling i befolkningen i Øyer i 2016 og 3 ulike vekstalternativer for 2040. De fleste kommunene i Oppland har en relativt stor andel eldre og relativt få unge. I prognosene vises det en økning i aldersgruppen 70 år og eldre for alle tre alternativene. For middelalternativer vil disse øke fra 662 personer til 1135 personer i 2040, dette er nærmere en dobling av antall eldre.

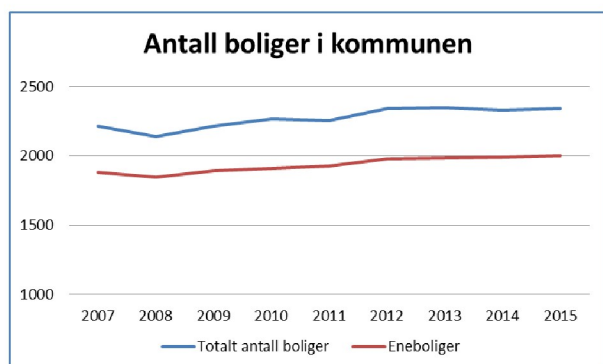

Fig. 5. Antall boliger i perioden 2007-2014. Kilde SSB

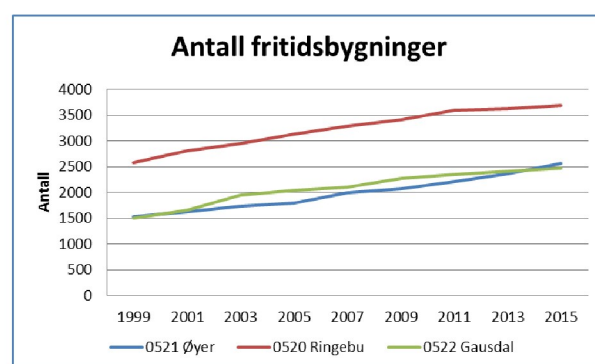

Fig. 6. Antall fritidsbygninger i Øyer, Gausdal og Ringebu. Kilde SSB

Fig. 4 og 5. Viser type boliger og antall boliger i kommunen. Statistikken viser at det er lite nye boliger i kommunen. I 2014 ble det bygd 9 nye boliger, mens det i 2015 er det byggemeldt 12 nye boliger. Øyer kommune er en eneboligkommune der nærmere 89 % av de bosatte bor i eneboliger eller tomannsboliger i kommunen, mens ca. 7 % bor rekkehus/boligblokk. I Øyer kommune bor for øvrig 55 % av alle bosatte innenfor tettbygde strøk.

Fig. 6 viser veksten i antall fritidsboliger i Øyer kommune. I dataene fra SSB regnes bygninger med flere boenheter som en bygning. Slik at antallet fritidsboligheter er noe større enn summen i tabellen. I 2015 er det byggemeldt ca. 240 nye fritidsboliger i Øyer.

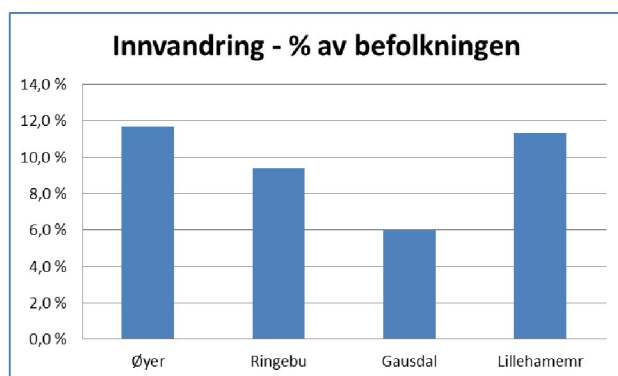

Fig. 7. Viser andelen innvandring i prosent av befolkningen. Kilde Fylkesstatistikken 2015 - Oppland

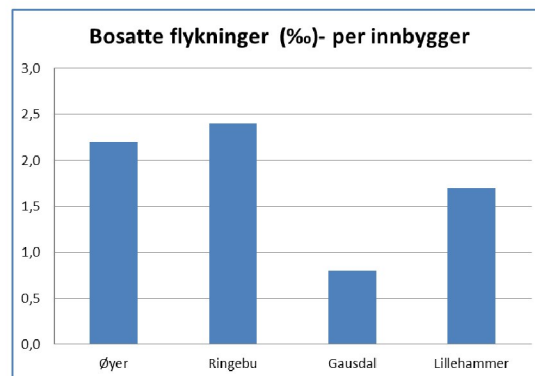

Fig. 8. Bosatte flykninger per innbygger i 2014. Kilde: IMDi

Fig. 7. Viser andelen innvandring i prosent av befolkningen i 2015, der 11,7 % av befolkningen i Øyer er innvandrere. Innvandrerne kommer fra over 30 land og fra 7 verdensregioner.

Fig. 8. Viser bosatte flykninger i ‰ per innbygger i 2014. Bosatte flykninger utgjør 2,2 ‰ av innbyggerne

Utfordringer og muligheter

Befolkningsutvikling

Øyer kommune har en målsetning om 6000 innbyggere innen 2025, samt at Øyer skal ha et levende lokalsamfunn med trivelige og attraktive tettsteder. I tillegg skal Øyer være en attraktiv hyttekommune. Folketallsutviklingen vil fortsatt kunne svinge, og det er viktig at kommunen prioriterer tiltak som kan bidra til å øke folketallet. Kommunestyret har gjort vedtak om en mer aktiv rolle i boligbygging. Planlegging, grunnkjøp og teknisk klargjøring av boligområder må ivaretas som en løpende oppgave for å sikre framdriften, da dette målet er godt over det kommunen kan forvente ved en høy nasjonal vekst. Det er relativt

mange i Øyer som pendler ut av kommunen for å komme på arbeid. I realiteten har kommunene i regionen felles bolig- og arbeidsmarked. Det er innvandrere som har bidratt til befolkningsveksten i Øyer kommune de siste årene. I Oppland fylke er det bare Gjøvik som har en større andel innvandrerbefolkning enn Øyer (når det sees bort i fra kommuner med mottak). Innvandrerbefolkningen omfatter både arbeidsinnvandrere og flyktninger.

Øyer kommune har bosatt flyktninger siden tidlig på 90 tallet. De siste 4 årene er det bosatt til sammen 73 flyktninger. Kommunestyret har vedtatt at det skal bosettes 25 personer i 2016 og 25 i 2017 hvorav 5 enslige mindreårige hvert år. Det forventes at bosetting av flyktninger vil være en faktor som kan bidra til befolkningsvekst framover. Kommunestyret har vedtatt en egen plan for integrering og inkludering av flyktninger. Handlingsprogrammet omfatter perioden 2015 – 2019.

Tettstedsutvikling:

Levende lokalsamfunn og trivelige og attraktive tettsteder og en attraktiv hyttekommune.

Utfordring for Øyer kommune på bakgrunn av den høye andelen eneboliger er å skaffe til veie flere typer boliger, f.eks. flere leiligheter i sentrum. Dersom flere bor i tilknytning til sentrumsområdene vil dette være med på å gi et større grunnlag for tjenester tilknyttet sentrum, samt økt kollektivtransport og andre miljømessige gevinster. Gjennom reguleringen av 200 nye enheter i Trodalen er det lagt opp til en stor andel andre typer boformer – rekkehus, firemannsboliger mm. som vil være med både å bygge opp under sentrumstilbudene og kollektivtrafikk, men også for at kommunen skal nå målet om 6000 innbyggere. I nye arealplaner må dette tas hensyn til.

Øyer kommune har hatt en liten vekst når det gjelder etableringen av nye boliger, men alt ligger til rette for at dette skal endre seg fra 2016 ved at Trodalen boligfelt er klar for utbygging, samtidig som områdeplanen for Bjørgefeltet er under planlegging. Totalt vil dette dreie seg om 300-400 nye boliger. I revideringen av overordnede arealplaner må det vurderes nærmere om behovet for nye områder til boligbygging.

Når det gjelder bygging av fritidsboliger har det gått jevnt de siste årene. Oppland er det fylket med flest antall fritidsbygninger og i 2015 ble det gitt ca. 240 nye byggetillatelser på fritidseiendommer i Øyer kommune.

Folketallet øker i de store turistsesongene fra ca. 5000 innbyggere til ca. 25 000- 30 000. På bakgrunn av de arealreservene som ligger innenfor allerede gjeldende arealplaner og forslagene som er sendt inn i forbindelse med revidering av Øyer sør, vil det være en utfordring for kommunen å ha infrastrukturen på plass for å ta i mot alle gjestene på best mulig måte. Dette gjelder både vei, vann og avløp, men også ulike former for tjenesteyting. På bakgrunn av Øyers innbyggere og det store antallet gjester ligger det til rette for utviklingen av tettstedene i Øyer. Utfordringene for tettstedene er å styre utviklingen til de områdene som er mest hensiktsmessig for tettstedene, f.eks. fortetting, sentrums utvidelser og utnyttning av områdene (parkering, etasjer, kombinasjon bolig/næring etc.) for å skape et mer attraktivt sentrum som igjen øker tilflytting og økt bruk av sentrum av turistene.

Vedtatt om bosetting av flyktninger krever tilgjengelige boliger for utleie. Øyer kommune har nå 32 egne kommunale boliger/borettslagsleiligheter til videre utleie. I tillegg leier kommunen inn boliger fra private til videreutleie, p.t. 21 innleide boliger.

Kommunestyret har vedtatt å øke rammen for startlån for å kunne bistå flere med finansiering av egen bolig. I tillegg kan kommunen søke Husbanken om lån og tilskudd til kjøp eller bygging av utleienheter.

Foreløpig vurdering av planbehovet

- Planbehovet for perioden er å prioritere overordnet kommunal planlegging, dvs. Kommuneplanens arealdel og Kommunedelplanen for Øyer Sør slik at kommunen har rammeverket i orden for å tilrettelegge for flere boliger både på Tretten og i Øyer, samt sentrumsutvikling og utvikling av fritidsboliger.
- Kommunens vedtatte boligplan omfatter perioden 2011 -2015 og bør revideres

Oppvekst, helse og livskvalitet

Ny folkehelselov trådte i kraft 1. januar 2012. Loven gir kommunen et ansvar for å identifisere og ha oversikt over sine folkehelseutfordringer. Oversikten skal inngå som et grunnlag for kommunes planstrategi. Folkehelse er sammen med barn og unge og universell utforming, gjennomgående tema i kommuneplanens samfunnsdel.

Folkehelseprofilen som utarbeides av Folkehelseinstituttet (FHI) (jfr, vedlegg) er et bidrag for å gi oversikt over helsetilstanden. Det er også gjennomført både innbyggerundersøkelse i kommunen (2015, ny i 2016) og undersøkelse om folkehelse og levekår i Lillehammerregionen (2014). Begge gir data om levekår og folkehelse. I 2013 ble «Ungdataundersøkelsen» gjennomført ved Øyer ungdomsskole og ny undersøkelse er gjennomført januar 2016. Resultatene fra denne vil bli offentliggjort i løpet av våren. For øvrig har kommunen egne data utover dette.

Folkehelse handler om levekår og levevaner. De sosiale miljøfaktorene som i størst grad påvirker folkehelsen er knyttet til: Sosialt nettverk, bomiljø, arbeidslivstilknytning, skole og utdanning, familie og fritid. Levevaner er knyttet til kosthold, fysisk aktivitet, rusmidler mm. På landsbasis er de sosiale ulikhetene i helse betydelig og den største utfordringen i samfunnet. Levealderen øker mest i grupper med høy inntekt og høy utdanning. Norge rangeres i internasjonal sammenheng høyt på trivsel og velferd. Likevel er psykiske plager og lidelser en stor folkehelseutfordring. På landsbasis ser det ut til at det i det siste 10. året har vært en økning i psykiske plager blant annet barn og unge. Figur 9. viser påvirkningsfaktorer for psykisk helse.

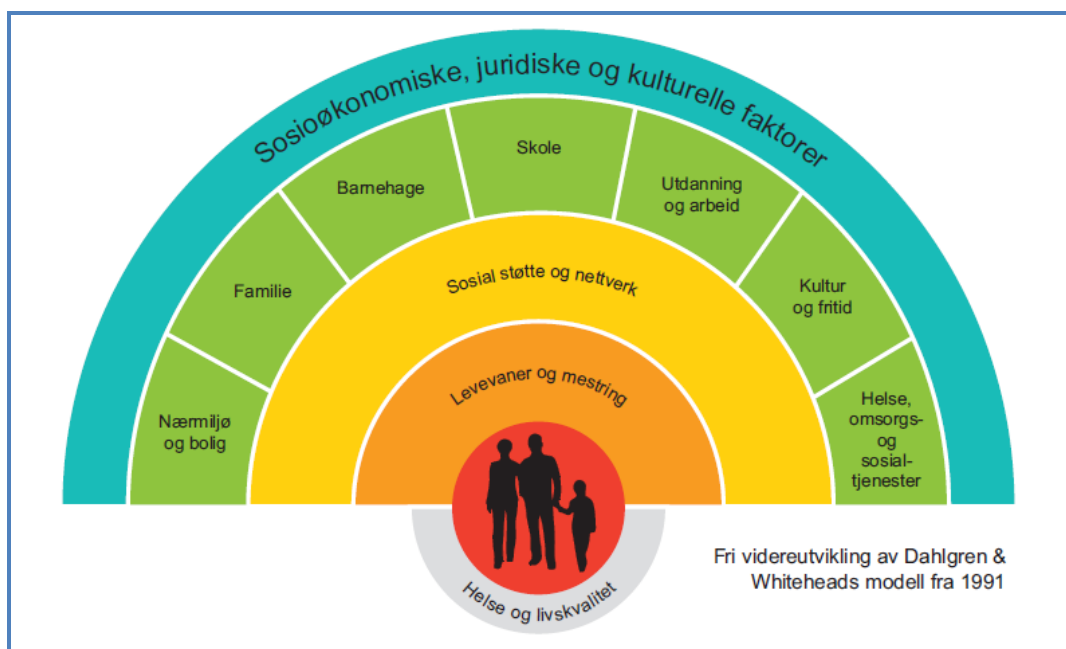

Fig. 9. Påvirkningsfaktorer for psykisk helse.
Kilde: St. melding nr. 19

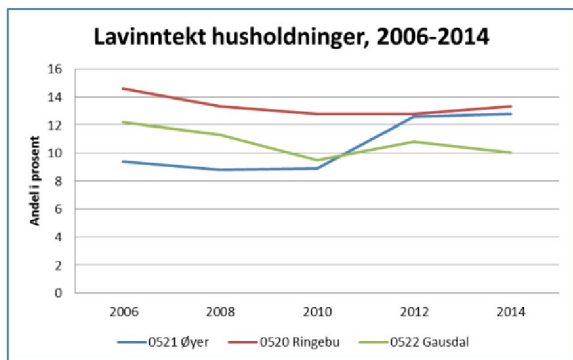

Fig. 10. Lavinntekt husholdninger. Personer i husholdninger med inntekt under 60 % av medianinntekt, beregnet etter EU-skala
Kilde: SSB

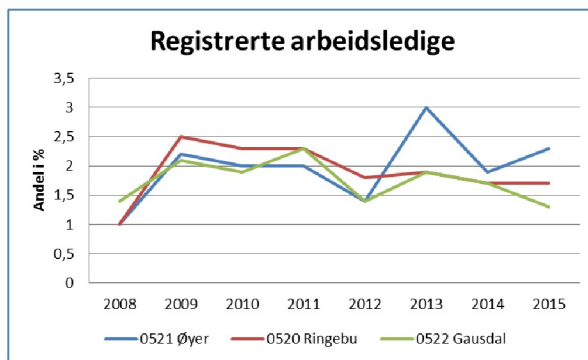

Fig. 11. Registrerte arbeidsledige i perioden 2008-2015. Statistikken omfatter alle personer i alderen 15-74 år som står registrert i NAV arbeidssøkerregisteret. Kilde: SSB

Fig. 10 viser andel i prosent med lavinntekts husholdninger. Lavinntekt defineres som under 60 % av nasjonal medianinntekt. Øyer kommune har hatt en vekst i antallet siden 2010. Dette innebærer at andelen barn 0-17 år) i familier med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet. Det vises for øvrig til vedlagte notat vedr. barnefattigdom

Fig. 11 viser registrerte arbeidsledige i Øyer i perioden 2008-2015. Det har vært store svingninger siden 2012.

I 2014 var 71 % av befolkningen i Øyer i arbeid mot 60 % av innvanderbefolkningen (på landsbasis var tallene hhv. 69 % og 63 %). Dette indikerer at innsatsen må settes inn for å få flere i arbeid. Innvandrere som er velferdsstatavhengige vil også være lavinntekts husholdninger.

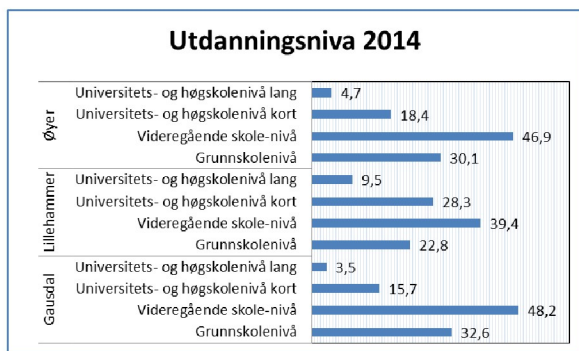

Fig. 12. Utdanningsnivå i 2014. Kilde: SSB

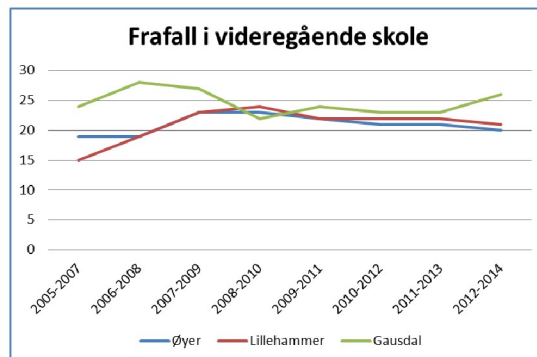

Fig. 13. Frafall i videregående skole. Kilde: Folkehelseinstituttet

Fig.12 viser utdanningsnivå. Utdanningsnivå er en indikator som har stor betydning for folkehelse. Nøkkeltall for landet som helhet viser at Øyer kommune ikke er signifikant forskjellig fra landsnivået

Fig. 13 viser frafallet i videregående skole. Frafall i videregående skole er litt lavere enn for de to andre kommunene i regionen og er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.

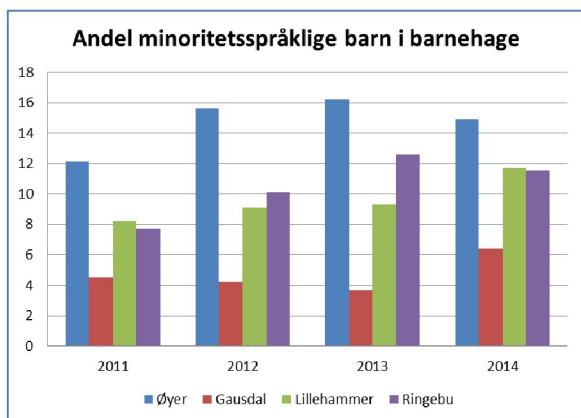

Fig. 14 Andel (%) minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass. Kilde: SSB

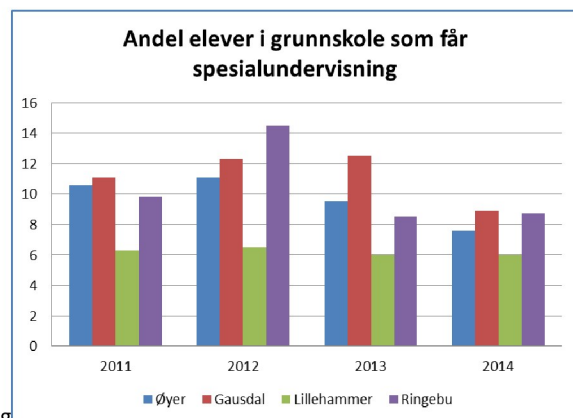

Fig. 15 Andel elever (%) i grunnskolen som får spesialundervisning i perioden 2011-2014. Kilde: SSB

Fig. 14. Viser at andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass i perioden 2011-2014 har ligget i snitt på 14,7 %. Sammenlignet med omkringliggende kommuner, egen kostragruppe og fylket har Øyer kommune en høy andel minoritetsspråklige barn i barnehage. I skolen ligger andelen på elever som får særskilt norskopplæring på 7,3 %. Sammenligner vi disse tallene med øvrige kommuner i fylket kommer Øyer høyt på lista innen for egen kostragruppe og på fylkesnivå.

Fig. 15. Kommunens andel elever som mottar spesialundervisning har de siste årene vært høy. Skolene har satt i gang et arbeid for å bremse denne utviklingen. Med innføringen av 2-lærerordning som nå er i gang-satt er utviklingen bremsset og mange av de som før mottok spesialundervisning får nå hjelp innenfor rammen av denne ordningen. Likevel er det en jobb å gjøre for å hente ut det fulle potensialet som ligger i denne ordningen. I 2014 lå andelen spesialundervisning i Øyer på 7,4 %, men der Dovre som har kjørt 2-lærermødelen i større skala ligger på 3,3 %. Mye systematisk arbeid skal gjøres for å komme dit. Dette krever en forankring og revidering av Plan for opplæring av barn med særskilt behov.

Elevundersøkelsen viser at det også i Øyer finnes barn som utsettes for krenkende adferd i sin hverdag. Tallene varierer noe fra år til år. I kommunen finnes det personer med god kompetanse på forbyggende arbeid på dette feltet. En plan for arbeidet med det psykososiale miljøet på kommunalt nivå bør på plass i planperioden. Dette er godt folkehelsearbeid.

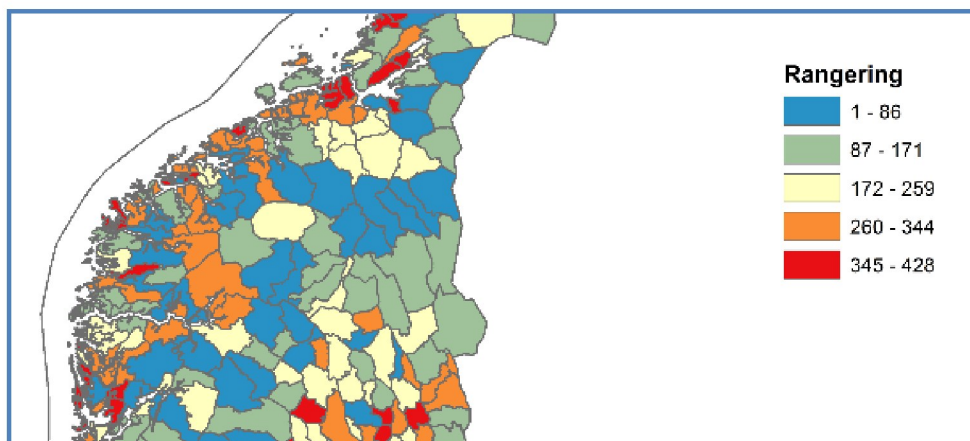

Fig. 16. Utsnitt - Norges kommuner kategorisert etter rangering i Norsk kulturindeks 2015. Kilde: Telemarkforskning

Fig. 16. I 2015 ble Øyer kommune rangert på 334. plass av 428 kommuner på Norsk Kulturindeks, som utarbeides av Telemarkforskning i Bø. Dette er en ytterligere nedgang fra tidligere års målinger. KOSTRA-tallene og Kommunal Rapport's Kommunebarometer for Øyer kommune bekrefter indikasjonene kulturindeksen gir; kommunen ligger godt under sammenlignbare kommuner når det gjelder kommunale kroner pr. innbygger til kulturformål. Vi har ikke tilgang til tilsvarende indeks for idrettsområdet, men KOSTRA-tallene bekrefter også her at Øyer ligger lavt i forhold til sammenlignbare kommuner. Når det gjelder friluftslivsområdet har Øyer kommune de siste par årene hatt flere prosjekt gående, men det er ikke etablert noen faste tiltak på dette området.

Folkehelse og levkår

Gode levkår har størst betydning for folkehelse. «Folkehelsesirkelen» fig. 9 viser ellers oversikt over alle områder som har betydning for befolkningens helse og livskvalitet.

Sosialt nettverk, bomiljø, arbeidslivstilknytnings, skole og utdanning, familie og fritid er de sosiale miljøfaktorene som i størst grad påvirker folkehelse. I et lengre perspektiv er utdanning den faktoren som har størst betydning for helse og livskvalitet. Arbeidslivstilknytning er særlig viktig. Det er nødvendig at tiltak som kan bidra til økt deltakelse i arbeid blir prioritert, bl.a. tiltak som omhandler arbeid og utdanning i plan for integrering og inkludering. Det samme gjelder tidlig innsats tiltak gjennom hele livsløpet innenfor alle tjenester/sectorer i kommunen og som framgår av vedtatt planverk. Det gjelder både generelle tiltak og tiltak for grupper og individer innenfor helse, kultur, skole, barnehage, frivillig sektor mm.

De viktigste utfordringene framover er knyttet til å sikre en bærekraftig utvikling i betydningen forebygge mer for å redusere kostnader på lengre sikt. Dette krever en tydelig innretning av tjenestene mot tidlig intervensjon og innsats for å redusere sosial ulikhet og som igjen bidrar til bedre levkår og levevaner.

Det å sikre gode overganger mellom ulike skolenivå og mellom skole/arbeid er en kritisk suksessfaktor. Det gjelder spesielt tiltak for ungdom for å redusere frafall i videregående og tiltak som sikrer gode overganger fra ungdom til voksenliv. Bosetting av 10 enslige mindreårige over en 2 års periode vil også innebære en ny utfordring for kommunen. (Det er bl.a. etablert samarbeid med kommunene i regionen og med fylkeskommunen med tanke på felles opplæringstilbud for gruppen.) Det blir et økende antall eldre med hjelpebehov framover, og innsatsen må settes inn slik at unge blir selvhjulpne og kan bidra i samfunnet.

Øyer kommune har mottatt prosjektmidler fra fylkesmannen til ulike prosjekter som bl.a. barnefattigdom og rus/psykisk helse. Dette for å øke innsatsen ifht. barnefattigdom og oppfølging av ungdom med utfordringer knyttet til rus/psykisk helse. Helsestasjonen har flere forebyggende tiltak som gjelder barn og deres foreldre. Det kreves god samordnet innsats for å møte utfordringene framover spesielt knyttet til ungdom, rus, psykisk helse og integrering og inkludering av flyktninger.

Helse og omsorg:

I følge SSB vil i periode 2020-2025 antall personer i aldersklasse 65 + økes med 11 %. Det er aldersklasse 75 – 79 år som vil øke med 27 % i den perioden. Aldersklasse 80+ vil øke med 13 % fra 2022. Kommunes utgangspunkt er at innbyggere bør bo hjemme så langt dette er mulig. En betydelig øking av oppdrag for hjemmesykepleie pga. den demografiske utvikling vil slå inn i 2020. Øverste delen i omsorgstrappa vil da etterfølge i 2022 med en betydelig økt innstrømning av pasienter på Tretten sjukeheim. En annen faktor for framtiden er effekten av samhandlingsreformen siden 2012 er merkbar en kvantitative og kvalitative innstrømning av brukere for hjemmetjenesten og pasienter i sjukeheimen. Pleietyngde og pleiefaktor har gått betydelig opp. Begge bølger i primærhelsetjenesten gjelder for alle kommuner i Norge.

For at primærhelsetjenesten kan møte framtiden har helseministeren sendt 7.5.2015 St Melding 26 (2014-2015): *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet*. En rekke tiltak foreslås. Stortingsmeldingen inneholder nye og forsterkede tiltak i regjeringens plan for omsorgsfeltet, Omsorg 2020. I tillegg beskriver meldingen hvordan det kan legges til rette for mer teambaserte helse- og omsorgstjenester og en mer strukturert oppfølging av den enkelte. På den måten skal det medisinske og helsefaglige tilbudet sikres bedre i hjemmetjenesten og på sykehjem. Meldingen beskriver hvordan det kan legges til rette for bedre koordinerte tjenester hvor helsepersonell arbeider i flerfaglige team med bl.a. fastlege i en aktivere rolle. Utfordringer vår primærhelsetjeneste står overfor nå og hvordan framtiden bør møtes er noe som bør planlegges nå. Noe sentrale utviklingsmuligheter vår primærhelsetjeneste allerede har satt i gang:

Brukerkrav, hverdagsmestring, og anvendbar teknologi.

Det vil kunne forventes at tjenestene som skal gis i fremtiden vil bære preg av å ha en høyere grad av individuell tilpassing enn hva den er i dag. En begrunnelse for denne antakelse er at brukeren om 5 – 8 år vil være mer bevisst i sine valg (og rettigheter) av utførte tjenester hvilket vil stille krav til den enkelte ansatte og alle ledere om å tenke innovativt i sin egen arbeidshverdag. Brukerne vil være mer vant med teknologi som vil påvirke dems valg av tjenester. Sannsynligvis ønsker brukeren i en høyere grad tilpassede tjenester i

eget hjem. Pleie- og omsorgstjeneste er i dag tradisjonelt innrettet med fokus på å «hjelpe» brukerne i stedet for å legge til rette for at brukerne i en høyere grad skal benytte egne ressurser i sin egen hverdag. For å kunne oppnå en høyere grad av brukermedvirkning er PLO tjenestene avhengige av å ha et høyere fokus på mestring og hverdagsrehabilitering. Vår kommune har siden september 2015 hatt et pilotprosjekt «Hverdagsrehabilitering». I 2015 ble en pilot for testing av velferdsteknologiske løsninger avsluttet. I 2016 – 2017 vil ulike løsninger bli implementert i sjukeheimen, og tilrettelagt for brukere i heimen eller kommunens bo-sentre Bakketun og Furumo.

Økt kompetanse krav

I takt med politiske føringer, endrede brukerkrav og høyere benyttelse av tjenesteinvasjon må det tas høyde for at en større andel av medisinske behandling vil foregå i hjemmet. Den utviklingen er satt i gang allerede siden 2012. Både denne utviklingen og paradigma skifte fra tradisjonell pleiehjelpen til hjelp for hverdagsmestring vil stille krav om økt spesialisering av helsepersonell og bredere samhandling på tvers av de ulike fag-grupper. For å kunne møte utfordringene i nær fremtiden vil det være viktig å tilføre PLO tjenestene høyskoleutdannede generalister som sykepleiere, vernepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter samt øvrig helsefagutdannet personell. Dette er yrkesgrupper som det må tilrettelegges for på en slik måte at de motiveres til videreutvikling mot spesialisering innen flere forskjellige fagretninger. Eksempelvis kan nevnes: Demens og alderspsykiatri, habilitering og rehabilitering, psykisk helse og rus, palliasjon og lindrende behandling, geriatri, og kreft.

Forebygging

Forebygging og tidlig innsats vil bidra at en bruker kan bo hjemme så lenge det er mulig. Vår kommune har allerede pr i dag ulike tilbud i drift som er suksessfulle. På slutten av 2014 ble det satt i gang prosjektet «Forebyggende hjemmebesøk til eldre over 75 år» (TTI). Formålet med prosjektet er å utvikle redskaper og rutiner til å gjennomføre forebyggende hjemmebesøk, samt å starte opp disse. Det viser seg at prosjektet har suksess. Et annet eksempel er at Helseregion Sør-Gudbrandsdal har en felles Frisklivsentral som har vært i drift siden 2014.

Det er behov at forebyggende tiltak settes i et system, og at nye utvikles slik at fremtiden kan møtes. Dette bør gjøres i sammenheng med og som del av helheten med de øvrige satsinger.

Oppvekst, utdanning og kompetanse:

Oppvekstområdet er et av kommunens største og mest budsjettkrevende områder. Sektoren skal i planperioden jobbe mot økte krav til kompetanse for ansatte, gode psykososiale miljø og inkludering/integrering for å nevne noe. I Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2025 beskrives behovet for trygge gode nærmiljø i skole, barnehage og fritid. Arbeidet med skoler og barnehagers psykososiale miljø er sentralt for å få til dette. Mye godt arbeid gjøres, men det foreligger ingen kommunal plan som trekker opp noen felles prinsipper, føringer og forventninger for dette arbeidet. En kommunal plan for oppvekst vil ivareta dette behovet.

Øyer kommune har de siste årene fått en økende andel minoritetsspråklige barn i skoler og barnehager. Dette er en berikelse, men krever at vi omstiller innenfor enkelte områder. Arbeid med inkludering, kompetanseheving og tverrfaglig samarbeid må inn som en sentral del av eksisterende og nytt planverk for sektor oppvekst. 25 % av elevene på Solvang skole er fremmedspråklige, og kommunen har vedtatt at det skal bosettes ytterligere. Vi trenger en helhetlig tenkning som tar det store perspektivet med inkludering og opplæring på alvor. Ansatte på skole og barnehage besitter mye kompetanse som formaliseres gjennom en helhetlig plan for inkludering og opplæring.

Antall elever i skolen med behov for spesialpedagogisk hjelp har de siste årene vært økende. Som et svar på dette har skolene gått for en modell med to-lærer ordning i basisfag. Ordningen ble vedtatt av kommunestyret høsten 2015. Dette er en effektiv måte å drive tidlig innsats på. Elever vil på denne måten kunne få god kvalifisert hjelp på en ubyråkratisk og effektiv måte, som vil begrense behovet for spesialundervisning. Planen for dette arbeidet må formaliseres gjennom revideringen av Plan for opplæring av barn med særskilte behov som ble vedtatt i 2010 og som nå skal revideres omgående.

Kompetansekrav blir en av de store utfordringene de neste årene. Oppvekstsektoren må i sin helhet ha en plan for hvordan vi skal møte de nye krav. Innenfor både barnehage og skole er det blitt skjerpede krav til f.eks. undervisning i basisfag i barneskolen. Per i dag har vi et antall som ikke tilfredsstiller de nye kravene til kompetanse innenfor basisfagene norsk, engelsk og matematikk.

IKT utviklingen går i et tempo som stiller store krav til utdanningssektoren. Gjennom hele løpet i grunnskolen er mestring og kunnskap om bruk av digitale verktøy sentralt i opplæringen. Øyer kommune skal speile samfunnsutviklingen og er offensive på dette området. Alle barneskoleelevene vil i planperioden få hver sin iPad til bruk i undervisningen. Dette åpner for nye muligheter, men stiller samtidig krav til opplæring av lærere og pedagogisk bruk. Den pedagogiske bruken skal være gjennomtenkt og tilpasset de digitale verktøyene vi har. Ungdomskolen står også foran et bytte av eksisterende maskinpark i planperioden. Hva de lander på er ikke avklart på nåværende tidspunkt. En revidering av kommunal IKT-plan som systematiserer dette må på plass.

Kultur, idrett og friluftsliv

Øyer har et mangfoldig tilbud innenfor kultur, idrett og friluftsliv – men med stor grad av frivillighet. Øyer kommune fremholdes ofte som en kulturkommune, men utfordringen fremover blir å synliggjøre dette også i målrettede satsingsområder og planer. I handlingsplan for idrett og friluftsliv 2008-2012 legges det vekt på utvikling av gode arenaer for utøvelse av fysisk aktivitet, og i rullert handlingsprogram 2016 er bl.a. utvikling av gode nærmiljøanlegg på Granrudmoen og skiidrettsanlegg på Mosætertuppen satsingsområder. Tilsvarende satsing på det rent kulturelle området er ikke planlagt.

Kulturplanen skal revideres i 2016. Denne skal dekke alle områder av kultur; kulturskole, bibliotek, ungdomsarbeid, frivillighet, idrett, friluftsliv, kulturvern og –minne, mm. Utfordringen blir å gjøre en så omfattende plan levende, handlekraftig og gjennomførbar. I tillegg bør ny Kulturplan ta innover seg større involvering fra frivilligheten, kulturell og sosial folkehelseutvikling, kultur som stedsutvikling, og til rettelegging for utvikling av kulturbasert næringsliv. Kulturområdet vies noe plass i Kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2025. Kulturens rolle i samfunnsutviklingen blir fremhevet som et viktig virkemiddel. I ny Kulturplan kan tiltak som realiserer denne rollen konkretiseres.

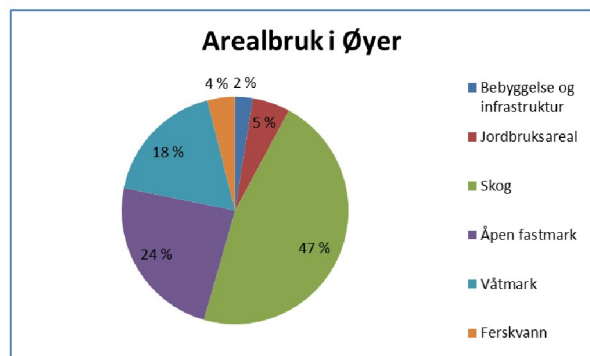
Plan for utvikling av folkebiblioteket ivaretas gjennom regional bibliotekplan, vedtatt i 2013. Øyer kulturskole har en egen utviklingsplan, vedtatt i 2014.

Tverrfaglig samarbeid blir vesentlig for å løse oppgavene på en hensiktsmessig og effektiv måte. Et eksempel på samarbeid som har stort potensiale i arbeidet med folkehelse er kulturområdet og oppvekstsektoren.

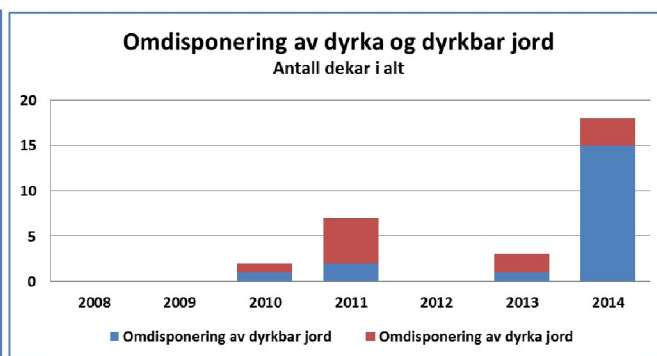
Foreløpig vurdering av planbehovet

- Kommunedelplan helse og omsorg vedtatt KST 27.5.2010, revidering
- Plan habilitering og rehabilitering, vedtatt KST 2001, revidering
- Plan demensomsorgen, vedtatt KST 2012, revidering
- Plan for psykisk helse og rusarbeid, revidering (to planer til en)
 - Omfatter universelle tiltak, generelt forebyggende arbeid, selektive og indikative tiltak
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Boligsosial handlingsplan (integrert i boligplan?)
- Plan for forebyggende tiltak, ny,
- Plan geriatrisk- og kreftomsorgen 2025, ny
- Strategisk plan for bemanning og kompetanse 2025, ny
- Strategisk plan for bruk av tekniske løsninger 2015, ny
- I rulleringen av Skolepolitisk utviklingsplan bør det gjøres et arbeid for å se om vi kan bruke kompetanse på tvers av sektorer på en enda mer hensiktsmessig måte. I en helhetlig plan for barnehage bør også samarbeid med Kulturskolen være et av flere aktuelle områder som planfestes.
- Kulturplan skal utarbeides/vedtas i løpet av 2016. Planbehovet utover dette ligger i detaljplaner for kulturminner og kulturvern.

Nøkkeltall med kommentarer

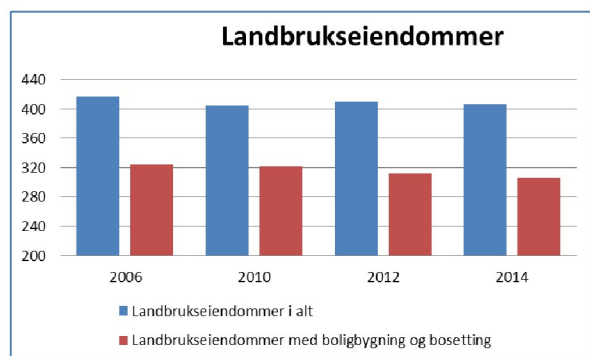
Figur 17 Arealbruk, i % for Øyer. Kilde SSB

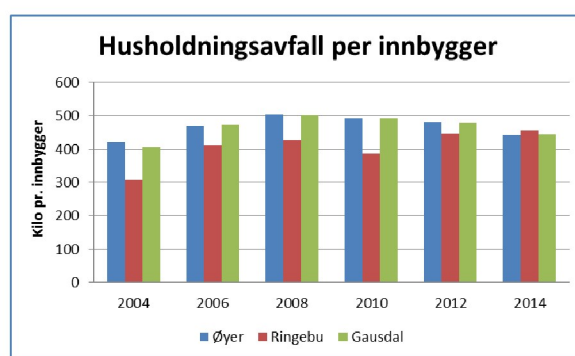
Figur 18. Jordbruksarealer i Øyer som er omdisponert til andre formål etter jordlova og plan- og bygningsloven. Kilde SSB

Fig. 17. viser at kun 2 % av kommunens arealer består av områder for ulike typer bebyggelse og anlegg. 89 % av kommunen består av skog, åpen fastmark og våtmark, mens 5 % er jordbruksarealer.

Fig. 18. viser omdisponering av dyrket og dyrkbar jord i kommunen i perioden 2008-2014. Samlet sett er det omdisponert 30 daa siden 2010, 19 daa av disse var dyrkbar jord. Omdisponeringen har i all hovedsak skjedd i forbindelse med regulering av nye områder for fritidsbebyggelse i Hafjell. Det høye tallet fra 2014 er ved reguleringen av H2 område i kommunedelplanen for Øyer sør, med omdisponering av 15 daa dyrkbart areal.

Figur 19 Landbrukseiendommer i Øyer. Kilde SSB

Figur 20 Viser husholdningsavfall i kilo pr. innbygger for Øyer, Oppland og Norge. Kilde SSB

Fig. 19 viser en liten nedgang i antall landbrukseiendommer i Øyer, statistikken omfatter eiendommer som har minst 5 dekar eid jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal.

Fig. 20 viser at innbyggerne i Øyer kommune produserer tilnærmet like mye husholdningsavfall pr. innbygger som Gausdal og Ringebu. Tallene for husholdningsavfall inkluderer også hyttene i kommunen. 4 hytter tilsvarer 1 innbygger. Øyer kommune får gode tilbakemeldinger på Miljøstasjonen på Tingberg, samt Hageavfallstasjonen på Tretten. Dette er gjenvinningsstasjoner som det koster å drifte, men kommunen ser den miljømessige gevinsten av å opprettholde tilbudene.

Utfordringer og muligheter

Arealbruk

I henhold til Kommunedelplanen for Øyer sør, har kommunen arealressurser til boligutvikling. Trodalen er under utbygging, tomtsalget startet nå i 2016. I tillegg er det i kommunedelplanen for Øyer sør avsatt to

større boligområder til, Bjørgeområdet og Haugsgruva. En områdeplan for Bjørgefeltet er under utarbeidelse. I tillegg er avsatt boligarealer på Tretten og Tingberg som ennå ikke er utbygd. Øyer kommune har de siste årene tatt en mer aktiv rolle i utviklingen av boligområder i kommunen, men det gjenstår å se hvordan de nye planene vil påvirke befolkningsveksten i kommunen.

I Hafjell er det fortsatt noen områder til fritidsbebyggelse som ikke er regulert/utbygd. De siste områdene innenfor Moseetra er under regulering, i tillegg gjelder dette deler av Haugan. For områdene langs Storsteinsvegen er det en områdeplan under utarbeidelse for å få på plass ny vann- og avløpsstreng. Men trykket på nye områder har kommet, blant annet gjennom reguleringen av Sæterberget ved Lisetra. Ved varsel om oppstart av revideringen av Kommunedelplanen for Øyer sør, omhandler de fleste arealinnspillene nye områder for fritidsbebyggelse. Via innspillene presses områdene for utbygging videre innover i fjellet, spesielt innenfor Øyer sør, slik at det er viktig at man gjennom revideringen av kommunedelplanen for Øyer sør definerer en «fjellgrense» for videre utbygging innover i fjellet. Dette igjen vil øke presset på allerede utbygde områder med tanke på fortetting. I videre planlegging er det viktig å tenke helhetlig for å ivareta «ski-inn» og «ski-out», samt gjennomgående grønndrag både i eksisterende og nye utbyggingsområder. Viktige forhold å ivareta er naturen og friluftslivets interesser i sammenhengen med utbyggingen av områder.

I tillegg har kommunen innenfor kommunedelplanen for Øyer sør flere områder som er regulert til næringsvirksomhet, med tanke på utleieleiligheter. I områdene er det en utleieplikt på leilighetene/hyttene. I praksis er mange av disse i privat eie og mange av dem blir leid ut gjennom Hafjell booking, kommunen har ingen kontroll på omfanget av dette. Kommunen skal i forbindelse med revideringen av Øyer sør foreta en opprydding i disse områdene og på nytt ta stilling til hvordan man skal tilrettelegge for næringsutvikling i tilknytning til Hafjell.

Næringsutvikling. Tingberg industriområde ble vedtatt i 2010. Det siste uttaket av masser i området skal skje i 2017. Områdene har vært etterspurte, men de som har etablert seg har vært foretak med få ansatte. Når Tingberg industriområde er utbygd bør kommunen ha tilrettelagt for nye næringsområder i kommunen dersom de ønsker å tilrettelegge for denne typen arbeidsplasser. I arbeidet med ny kommuneplan for Øyer kommune kan kommunen i en viss grad styre og påvirke utbyggingen gjennom planen.

Miljøutfordringer

Kommunedelplan for Klima og energi ble vedtatt 28.1.2010. I forhold til planlegging er det flere strategier i planen, blant annet skal Øyer kommune: Drive en aktiv klima- og energipolitikk, all saksbehandling skal tillegges klima- og energikonsekvens som skal fremgå i den enkelte sak, samt vektlegge reduksjon av klimagassutslipp kombinert med effektiv energibruk i all arealplanlegging. Kommunen skal også legge til rette for og stimulere til økt gange og sykling, samt andre energieffektive og klimavennlige transportmidler.

«Det grønne skiftet»: De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Samfunnet må igjennom et grønt skifte. Det grønne skiftet må være globalt, men Norge og Øyer kommune må finne sine egne lokale løsninger om hvordan dette skal gjøres.

Kulturminner og kulturlandskap

Øyer kommune har som mål å ta vare på miljø, kulturminner og kulturlandskapet gjennom bruk. Kulturlandskapet er formet gjennom flere generasjoner, og ulike tradisjoner i bruken. Kulturlandskapet er i endring. Kulturlandskapet blir påvirket av reduksjon av antall gårdsbruk, de blir færre og større, samt at det er nedgang i fulldyrka jordbruksarealer. I tillegg er det flere landbrukseiendommer som er uten fast bosetting. Opprettholdelse av beiteområder er en viktig faktor for å ta vare på kulturlandskapet i kommunen. Beitebruksplanen for Øyer ble vedtatt i 2014.

Kulturminner og kulturmiljøer vil være et av temaene som ny Kulturplan vil inneholde.

- Kommuneplanens arealdel er under utarbeidelse og skal ut på ny andregangs offentlig ettersyn. Det bør prioriteres slutføring av denne.
- Det er varslet oppstart av Kommunedelplanen for Øyer sør, planprogrammet er vedtatt. Når Arealdelen er vedtatt, bør denne prioriteres, med en slutføring årsskifte 2017/2018.
- Kulturplan skal vedtas i 2016. Planbehovet utover dette ligger i detaljplaner for kulturminner og kulturvern.
- I utgangspunktet skulle Klima- og energiplanen vært revidert i 2014, men på grunn av manglende ressurser er dette utsatt. På bakgrunn av endringer i blant annet TEK10 og ny politikk («det grønne skiftet») bør revidering av denne planen prioriteres tidlig i denne planperioden.

Verdiskaping og næringsutvikling

Øyer kommune har et felles bo og arbeidsmarked med de omkringliggende kommuner. Bo og arbeidsmarkedene er i mindre og mindre grad avhengig av kommunegrenser og med øket digitalisering og netthandel vil arbeidsmarkedene endre seg over tid. Hoveddrivkraften i private sektor er Destinasjon Hafjell med om lag 400 årsverk totalt. Herunder er det dagligvarehandel, hotell, service, bygg og anlegg. Næringsmiddelprodusenten Tine er hjørstensbedriften på Tretten.

Det er vedtatt en felles Næringsplan med Lillehammer og Gausdal. Det er videre opprettet en felles Næringsutviklingsenhet i LillehammerRegionen Utvikling (Hub Lillehammer) hvor Øyer kommune er deltager. Felles næringsplan skal rulleres samtidig i de tre samarbeidende kommuner.

Nøkkeltall med kommentarer

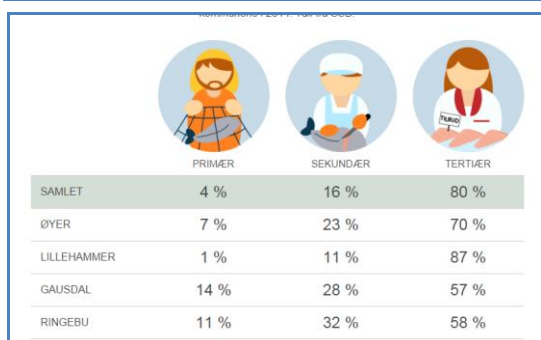

Fig. 21 Fordeling av sysselsatte etter næring

SAMLET	22 396 ARBEIDSTAKERE	18 440 PENDLER IKKE	932 OSLO	565 RINGSAKER	483 GJØVIK	370 HAMAR	178 NORD-FRON	1 428 ANDRE
ØYER	2 681 ARBEIDSTAKERE	1 203 PENDLER IKKE	885 LILLEHAMMER	137 GAUSDAL	104 OSLO	82 RINGEBU	39 HAMAR	231 ANDRE
LILLEHAMMER	14 148 ARBEIDSTAKERE	10 771 PENDLER IKKE	654 OSLO	478 RINGSAKER	411 GJØVIK	298 GAUSDAL	290 HAMAR	1 246 ANDRE
GAUSDAL	3 290 ARBEIDSTAKERE	1 787 PENDLER IKKE	1 024 LILLEHAMMER	103 OSLO	97 ØYER	41 RINGSAKER	38 GJØVIK	200 ANDRE
RINGEBU	2 277 ARBEIDSTAKERE	1 611 PENDLER IKKE	138 LILLEHAMMER	127 NORD-FRON	96 SOR-FRON	71 OSLO	65 ØYER	169 ANDRE

Fig. 22 Arbeidstakere som pendler ut av Øyer

Andel av sysselsatte i offentlige sektor i Øyer er 30 % og 70 % i privat sektor. I regionen vår er det hhv 39 % og 61 %. Det vil si at Øyer har færre offentlig ansatte enn gjennomsnittet for Lillehammer, Gausdal, Ringebu og Øyer. Øyer kommune er den største enkeltstående arbeidsgiver med 460 ansatte.

SAMLET	22 756 ARBEIDSTAKERE	18 440 PENDLER IKKE	1 186 RINGSAKER	695 GJØVIK	287 SOR-FRON	258 OSLO	223 NORD-FRON	1 667 ANDRE
ØYER	1 726 ARBEIDSTAKERE	1 203 PENDLER IKKE	273 LILLEHAMMER	97 GAUSDAL	65 RINGEBU	18 RINGSAKER	10 GJØVIK	60 ANDRE
LILLEHAMMER	16 399 ARBEIDSTAKERE	10 771 PENDLER IKKE	1 128 RINGSAKER	1 024 GAUSDAL	885 ØYER	662 GJØVIK	224 OSLO	1 705 ANDRE
GAUSDAL	2 398 ARBEIDSTAKERE	1 787 PENDLER IKKE	298 LILLEHAMMER	137 ØYER	27 RINGSAKER	17 GJØVIK	15 RINGEBU	117 ANDRE
RINGEBU	2 233 ARBEIDSTAKERE	1 611 PENDLER IKKE	218 SOR-FRON	144 NORD-FRON	82 ØYER	39 LILLEHAMMER	22 SEL	117 ANDRE

Fig. 23 Arbeidstakere som pendler inn til Øyer

Øyer kommune er en tradisjonell jordbrukskommune, men sysselsettingseffekten fra landbruket er relativt lav. 7 % av kommunes sysselsatte jobber innenfor primærnæringen. Omtrent 40 % av sysselsettingen i Øyer er knyttet til industri, handel, overnatting, servering og bygg/anlegg som i stor grad er knyttet opp mot destinasjon Hafjell og Hunderfossen.

Øyers beboere pendler til der hvor det finnes arbeid. Det er også en utstrakt innpendling til vår kommune. 45 % av arbeidstakerne har arbeid utenfor kommunegrensene og det fleste av disse (885 personer) arbeider i Lillehammer. I motsetning til Lillehammer som har det slik at 76 % ikke pendler i det hele tatt.

Øyer er i stor grad en pendlerkommune, eller sovekommune, hvor innbyggerne bor og finner arbeid tilpasset utdanning og arbeidsmarkedet utenfor kommunegrensen.

Historisk utvikling: NHOs KommuneNM

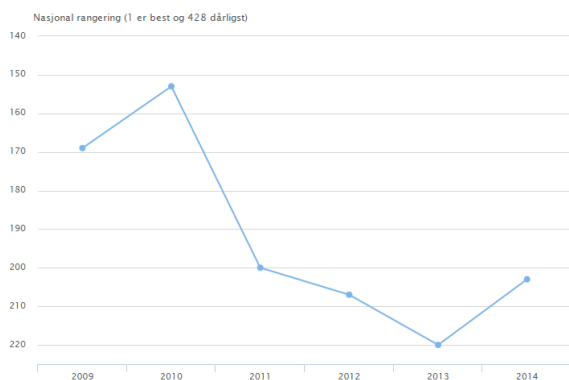

Fig. 24 Viser Øyer kommunes utvikling innen nærings NM

NHOs Kommune-NM 2015

RANGERING I FYLKET	RANGERING I LANDET
1 Lillehammer	47
2 Gjøvik	85
3 Vestre Toten	114
4 Nord-Aurdal	142
5 Gausdal	196
6 Øyer	203
Se historisk utvikling	
7 Gran	210
8 Øystre Slidre	221
9 Jevnaker	231
10 Lom	237
11 Lunner	247
12 Rangebu	248
13 Sør-Fron	251
14 Østre Toten	260
15 Nord-Fron	261

Fig. 25 Øyer sin rangering innad i fylket

Øyer kommune scorer midt på treet i NHOs næringsNM. Den historiske utviklingen viser at 2014 ble bedre enn 2013

Utordringer og muligheter

Det er i felles næringsplan pekt på en rekke satsingsområder for regionen. Herunder landbruk, skogbruk, IT, destinasjonsutvikling, handel og service. Regionen har store muligheter for vekst gjennom tett samarbeid mellom offentlige arbeidsplasser, forskning/utvikling og privat sektor.

De største akademiske fagmiljøene er knyttet opp mot offentlig sektor, Hil og forsvaret. I tillegg finnes enkeltstående gode akademiske kompetansearbeidsplasser.

For utviklingen av Øyer er det både utfordringer og muligheter i bygg, service og varehandel. Det er påpekt gjennom flere undersøkelser at Øyer er underutviklet i forhold til handel sett i forhold til det betydelige antall besøkende (700 000 årlig besøkende) til destinasjonen.

Det vil være viktig for bosettingen og arbeidsmarkedet at det legges til rette for at destinasjonen kan utvikle nye produkter og tjenester i takt med markedets behov.

Øyer kommune har sammen med Lillehammer og Gausdal etablert en felles regional enhet for næringsutvikling (HUB Lillehammer) Vi ser for oss at dette gir store muligheter for felles næringsutvikling i regionen. Utfordringene kan være en avveining mellom Lillehammer og de omkringliggende kommunene.

Foreløpig vurdering av planbehov

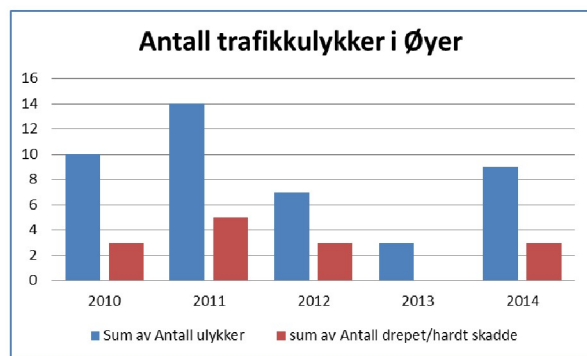
- Felles næringsplan med Lillehammer og Gausdal rulleres samtidig med de samarbeidende kommuner.

Samferdsel og infrastruktur

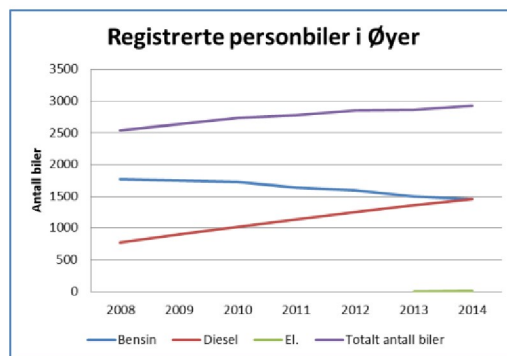
Nøkkeltall med kommentarer

Samlet oversikt løpemeter veg pr. 1.5.2014				
	Asfaltdekke	Oljegrusdekke	Grusdekke	Samlet lengde
Kjøreveger				
Øyer sogn	11655	0	5415	17070
Tretten sogn	6570	0	12330	18900
Sum veger	18225	0	17745	35970
Gang/sykkelveger				
Øyer sogn	6520	0	2205	8725
Tretten sogn	980	0	100	1080
Sum GS-veger	7500	0	2305	9805
Totalsum veger	25725	0	20050	45775

Tabell nr. 1. viser antall km med kjøreveger og gang/sykkelveger som Øyer kommune har drifts- og vedlikeholdsansvar for. Totalt er det 35.970 m kjøreveger og 9.805 m gang og sykkelveger.

Figur 26. viser utvikling av antall trafikkulykker i Øyer. Kilde: Statens vegvesen

Figur 27. viser utvikling av antall registrerte personbiler i Øyer fordelt på drivstoff. Kilde: SSB

Fig. 26 viser antall trafikkulykker i Øyer. I 2013 var det kun 3 trafikkulykker totalt og ingen hardt skadde eller drepte i trafikken i Øyer kommune.

Fig. 27 viser økningen av antall registrerte personbiler fra 2008 til 2014. Statistikken viser en nedgang i antall bensinbiler, mens antall dieslbiler har økt. I 2014 var det også registrert ca. 10 El. biler i Øyer.

Samlet oversikt over vann og avløpsledninger og tekniske installasjoner pr. 01.01.2016		
Ledningsnett	Enhet	Antall
Hovedvannledninger	km	ca 120
Hovedavløpsledninger	km	ca 120
Overvannsledninger	km	ca 40
Tekniske installasjoner		
Vannverk	stk	2
Krisevannverk	stk	1
Høydebasseng for vann	stk	20
Avløpsrensaneanlegg	stk	1
Avløpspumpestasjoner	stk	26

Tabell nr. 2 viser oversikt over vann og avløpsledninger og tekniske installasjoner pr. 1.1.2016, som viser at Øyer kommune blant annet har 120 km. med hovedvannledninger og hovedavløpsledninger, samt 20 høydebasseng for vann.

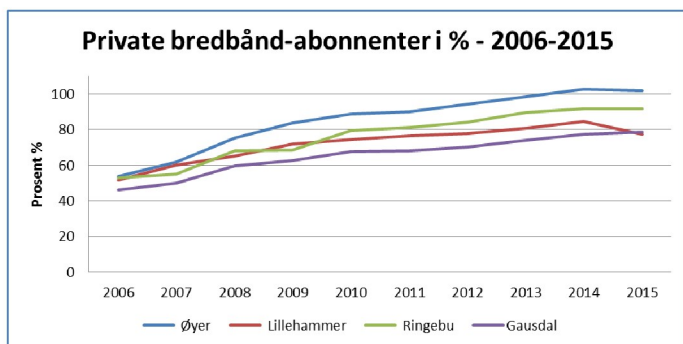

Fig 28. viser andel % av befolkningen med bredbåndstilknytning

Utfordringer og muligheter

Trafikksikkerhet

Det er viktig med trygge veger for alle trafikanter. Dette gjelder så vel langs kommunale som riks- og fylkesveier. Kommunen må drive aktivt trafikksikkerhetsarbeid med fokus på myke trafikanter, og legge forholdene til rette for å bygge et mest mulig sammenhengende gang- og sykkelvegnett. Utfordringene kan være å få til et godt nok samarbeid med fylkeskommunen både mht. framdrift og økonomi. Vi har flere prosjekter som ligger på vent på grunn av samordning i kommune og fylkeskommune. Flere av strekningene er avklart både i kommuneplan- og kommunedelplan i tillegg til Trafikksikkerhets-planen. Gang- og sykkelvegen fra Prix Tretten til Tretten kirke er ferdig regulert, men det mangler en avtale med Oppland fylkeskommune (OFK) om oppstart og finansiering.

Kollektivtilbud

Dagens busstilbud gjenspeiler de generelle pendlerstrømmene mellom Øyer og nabokommunene, men i hovedsak er det skoletransporten som utgjør busstilbudet, samt skibussen mellom Lillehammer og Hafjell, samt sommerbussen til Hunderfossen som kjøres mellom Lillehammer og Hunderfossen Familiepark, via Hafjell alpenser. Kommunen ønsker også å ha et godt og trygt kollektivtilbud. For å få til bedre tilbud, må det bygges en del bussholdeplasser langs de mest trafikkerte gjennomfartsvegene og lokalveger der skolebussene kjører. En annen utfordring for kommunen er at hyppighetene på bussavgangene mellom Tretten og Lillehammer skulle vært økt for å få flere over på kollektive transportmidler. Det bør være mulig at lokale bussruter korresponderer bedre med intercity-togene på Lillehammer, alternativt kan det legges opp til flere togstopp på strekningen Tretten - Lillehammer.

Kommunale veger

Drift og vedlikehold av kommunale veger gjennomføres etter retningslinjer for brøyting og strøing, og sommervedlikeholdet gjennomføres iht. gjestående midler. Det er ikke utarbeidet noen spesiell vedlikeholdsplan, men tiltak blir gjennomført etter behov og bevilgning. Nyasfaltering og reasfaltering gjennomføres også fortløpende etter innmeldt behov og gitte bevilgninger. Vi ser at det er behov for å kunne utarbeide en vedlikeholdsplan for kommunale veger. Når det gjelder gatelys står vi overfor to utfordringer, den ene er at ulike lyskilder må fases ut pga. miljøutfordringer og den andre er at energien til gatelyset skal måles fra 2019.

Fylkes- og riksveger:

Oppstart av arbeidet med Handlingsplan for fylkesveger 2018-2021 er varslet fra OFK og Statens vegvesen (SVV). Øyer kommunestyre skal gi sine innspill for utbedring av vegstrekninger, bygging av nye gang- og sykkelveger og trafikksikkerhetstiltak innen høringsfristen den 1.4.2016. Planen vedtas i fylkestinget i 2017. Nedklassifisering av fylkeskommunale veger ble satt på dagsorden av OFK i 2014, men etter en massiv motstand fra ordførerne ble saken lagt på is. Etter signaler gitt i dialogmøte med OFK og SVV i januar 2015 kom det signaler om at saken vil bli tatt opp igjen, men da skal ned- og oppklassifisering skje som et nullsum. Utfordringen for kommunen vil være om vi må overta veger av dårligere teknisk standard enn dem vi gir bort. Vi vet at fylkeskommunen er interessert i å ta over gang- og sykkelveger med gatebelysning langs fylkesveger, mot at kommunen tar over parseller av fylkesveg som ligger godt utenfor sentrum.

NTP (Nasjonal transportplan) legges ut på høring fra 29.2.2016 og vil kreve gode innspill fra Øyer kommune. Størst oppmerksomhet må kanskje vies til E6-utbyggingen fra Holmen bru til Ringebu grense.

Vann og avløp:

Et svært stort utbyggingspress i hytteområdene i Hafjell og planlagt boligbygging i Øyer Sør (Bjørgeområdet) samt Øyer sentrum medfører behov for å avklare kapasitetsbehov og videre evt. behov for nye anlegg/ledningsanlegg. Tretten renseanlegg sliter i dag med å overholde renskrav på grunn av påslipp fra TINE. Det arbeides kontinuerlig med alle disse utfordringene, men det er behov for en overordnet plan (kommunedelplan for vann og avløp) for å skaffe en bedre oversikt over disse samt få en politisk forankring/prioritering av videre nyetableringer og drift. En slik plan er også etterspurt i tilsyn fra Fylkesmannens miljøvernavdeling.

Kommunedelplanarbeidet ble påbegynt for flere år siden, men har av kapasitetsmessige årsaker ikke blitt fullført. Det er behov for å ta tak i dette arbeidet på nytt. Vi har mye grunnlag fra tidligere arbeider, men noe har blitt for gammelt og vi må starte prosessen på nytt.

En kommunedelplan for vann og avløp bør også ivareta et helhetlig miljøforhold utenom de konkrete kommunaltekniske anleggene. Vanddirektivet med handlingsplan for Mjøsa med tilliggende nedbørsfelt er et viktig emne som må tas ned på kommunenivå.

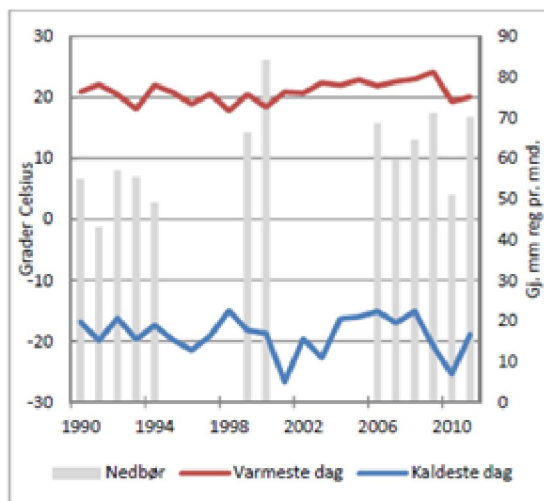
Områdeplan for Bjørgeområdet vil være et viktig redskap for etablering av vann- og avløpsanlegg i området. Denne er det derfor viktig å få behandlet dersom videre utvikling i Sørbygda skal kunne gjennomføres slik som kommunedelplan for Øyer Sør gir rom for. Det er flere private grunneiere/utbyggere som ønsker å komme i gang med utbygging i dette området.

Foreløpig vurdering av planbehov

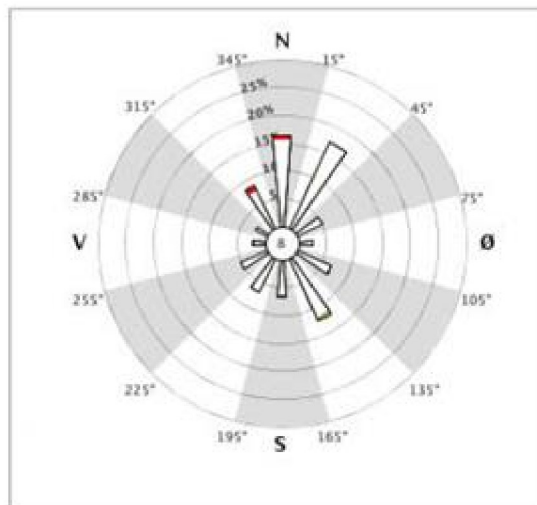
- Trafikksikkerhetsplanen er rullert i 2014, mens handlingsplanen er rullert i 2015. Denne angir ulike fysiske tiltak på kommunale veger, samt holdningsskapende tiltak. Holdningsskapende tiltak gjennomføres stort sett av barnehager, skoler, kultur og familie og inkludering. Utstrakt samarbeid med Trygg Trafikk, politiet og andre aktuelle etater må prioriteres. Fysiske tiltak på kommunale veger gjennomføres iht vedtatte bevilgninger i kommunestyret. Når det gjelder fysiske tiltak på fylkeskommunale og statlig eide veger, er aktive pådrivere overfor OFK og SVV for forståelse, bevilgning og utførelse. Trafikksikkerhetsplanen for Øyer kommune skal revideres i 2017 i tråd med 4-års intervaller, mens Handlingsprogrammet i planen rulleres årlig. Det vises også til fylkeskommunen sin revidering av sin trafikksikkerhetsplan.
- Vedlikeholdsplan for kommunale veger bør utarbeides med tanke på å få oversikt over nødvendig vedlikeholdsbehov sett i et 4-års perspektiv. Samtidig kan vi få kartlagt standard på infrastrukturen.
- Fylkes- og riksveger: Her vil Øyer kommune følge fylkeskommunen sitt opplegg med planprosesser, behov for revisjoner og rulleringer.
- Kommunedelplan for vann og avløp: Gjenoppta arbeidet med denne med sikte på å utarbeide en tiårsplan for perioden 2017 – 2026. Ferdigstillelse i løpet av 1. halvår 2017.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Nøkkeltall med kommentarer

Figur 29 Varmeste og kaldeste dag.
Gjennomsnittlig månedsnedbør 1990-2011.
Kilde Met.no

Figur 30 Vindretninger og vindstyrke 1990-2011. Røde felt viser vind av bris styrke. Kilde. Met.no

Utfordringer og muligheter

Kommunen har et ansvar for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap. Ansvaret omfatter blant annet planlegging for å forebygge og begrense skader ved uønskede hendelser som kan inntreffe lokalt i fredstid, samt å håndtere kriser som har inntruffet. I en krisesituasjon har kommunen ansvar for å videreføre oppgaver og funksjoner den til daglig har ansvar for.

I 2010 ble kommunene pålagt å ha en overordnet risiko – og sårbarhetsanalyse (ROS). Øyer kommune startet arbeidet med utformingen av en større analyse, og denne ble vedtatt i kommunestyret 24.2.2011. I arbeidet med ROS er tanken å være etterpåklok på forhånd. Det er jobbet med å vurdere risiko, konsekvenser og sannsynlighet for 49 mulige uønskede hendelser i vår kommune. I henhold til vedtatt planstrategi skulle ROS-analyse vært revidert i 2014.

Den overordnede ROS-analyse er et viktig dokument i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanen arealdel, og GIS bør benyttes for å lage aktuelle temakart i ROS-analysen til arealdelen.

Øyer kommune har ikke store utfordringer i forhold til naturpåkjenninger som ras og skred. Det er ikke kjent at snøskred noen gang har medført større skader i Øyer. Hovedutfordringer i kommunen er blant annet E6 (inkl. tunnelen), togspor, Hafjell alpenser og akuttmottaket for flykninger.

Klimautviklingen i innlandet i Norge viser at det kan bli varmere og tørrere somre, flere dager med sterk vind, kortere vintersesong, færre dager med snø og økte nedbørsmengder som kommer konsentrert, altså mye nedbør på en gang. Flommen i pinsen 2011 og 8. juli 2014 viste noen av utfordringene dette kan føre til. Sannsynligheten for flom som vil medføre fare for liv og helse vurderes som lav i sidevassdrag i Øyer. Men det er et økt fokus på dette i alle nye arealplaner, slik at nye utbyggingsområder ikke skal være utsatt for slike hendelser, eller være med på å tilføre mer i vann i bekker som ikke tåler en ekstra belastning i store nedbørperioder. Gode rutiner for rens og ettersyn av både større og mindre sidevassdrag, stikkrenner og sandfang vil være det beste bidrag for å redusere skadeomfanget ved framtidige flommer.

Klimaet tilpasser seg ikke, så kommunen må tenke klimatilpasning i all kommunal planlegging. Klimaet endres ikke bare av menneskeskapt aktivitet, men også av endring i solstråling og vulkanaktivitet. Øyer

kommune satser på kontinuerlig evaluering av allerede gjennomførte tiltak samt oppfølging av foreslåtte energisparende tiltak i kommunens vedtatte klimaplan.

Øyer kommune er en kommune med mye radon, men dette er godt ivaretatt.

Øyer kommune ser stor nytte av å samarbeide med andre kommuner i regionen, innen området samfunnsikkerhet og beredskap, både når det gjelder kartkompetanse (GIS) og krisehåndtering.

Politiets årlige trusselvurdering er noe kommunene alltid må ta i betraktning i beredskapsplanlegging. Kommunens ROS-analyse trekker fram uforutsigbare menneskelige handlinger som en av utfordringene, og fremhever betydningen av at folk følger med og sier fra til kommunale instanser ved behov. Handlingsprogrammet i plan for integrering og inkludering omfatter forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme gjennom generelle forebyggingsstrategier og forutsetter oppdaterte kriseplaner og kompetanse

Foreløpig vurdering av planbehov

- ROS-analysen for hele kommunen ble utarbeidet i 2011 og må oppdateres i denne planperioden.
- Beredskapsplanen ble vedtatt i 2012 og skal revideres hvert 4. år eller ved behov, dersom det foreligger endringer som bør innarbeides i planen. Revideringen bør prioriteres i 2016.

Kommunale tjenester og forvaltning

Økonomi, Kompetanse, Digitalisering, IKT – sikkerhet, Effektivisering/innovasjon, Eierskap

Nøkkeltall med kommentarer

Økonomi

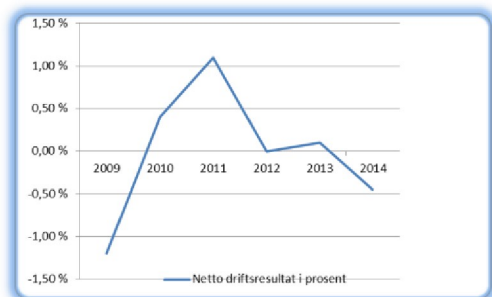

Fig 31 viser kommunens netto driftsresultat 2009-2014

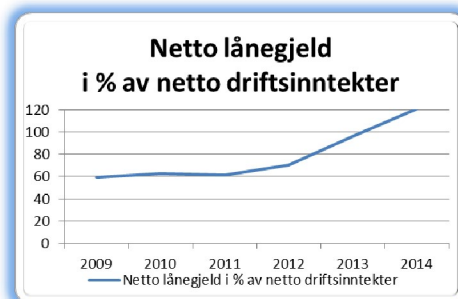

Fig 32 viser kommunens utvikling av langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter fra 2009-2014

Figur 31 viser utviklingen i kommunens netto driftsresultat 2009 - 2014. Netto driftsresultat er et uttrykk for forskjellen mellom inntekter og utgifter *etter* finanskostnader. Netto driftsresultat anses gjerne som den primære indikatoren for økonomisk balanse i kommunene, og viser hvor mye som kan avsettes til fremtidig bruk og til egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat kan dermed si å være et uttrykk for kommunens økonomiske handlefrihet. Et netto driftsresultat på ca 1,75 % av bruttoinntektene over tid anses av mange som et tegn på en sunn kommuneøkonomi.

Figur 32 viser utviklingen i langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter fra 2009 – 2014. Kommunen har per 31.12.14 en lånegjeld på 501 mill kr. De siste fem årene har lånegjelda økt med 230 millioner kroner. Dette er en betydelig økning.

Kompetanse og utdanningsnivå

Utdanningsnivået til de ansatte i Øyer kommune fordeler seg slik: Vel 1/4 er ufaglærte, 1/4 er faglærte, og nær halvparten har utdanning fra høyskole eller universitet. Øyer kommune har en lav turnover. Imidlertid er 40 % av de ansatte i kommunen over 50 år, og 20 % er over 60 år.

Eierposter og samarbeidsordninger

Øyer kommune har eierinteresser i 16 selskaper, fordelt på 12 aksjeselskaper, 4 interkommunale selskaper og 5 sameier/borettslag. Det er etablert 8 enheter/samarbeidsordninger med hjemmel i kommunelovens § 28-1b (delegert myndighet til vertskommunen) og 4 med hjemmel i kommunelovens § 27 (eget styre). Kommunen er engasjert i 4 samvirkeforetak og er medlem/deltar i diverse organisasjoner/nettverk.

Eierposisjonene varierer fra 30 % av aksjene i Gudbrandsdal Energi AS til 0,21 % av aksjene i Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet Oppland AS. Samarbeidsordningene med hjemmel i kommuneloven varierer fra ordninger der de tre kommunene i Lillehammer-regionen samarbeider til ordninger der de aller fleste kommunene i Hedmark og Oppland samarbeider.

Utfordringer og muligheter

Økt lånegjeld medfører at en større andel av driftsbudsjettet bindes opp i renter og avdrag og reduserer det økonomiske handlingsrommet betydelig. Dette har konsekvenser for tjenestenivået dersom kommunens økonomi skal være bærekraftig. Framtidig rentenivå vil ha stor betydning for hvor belastende gjeldsnivået blir i årene framover.

Vi møter framtida med en stram økonomisk situasjon, samtidig som kravene som stilles til kommunen øker. Det krever at vi finner nye og innovative måter å jobbe på, og at vi som organisasjon er villig til å omstille oss.

Innovasjon og effektivisering i sektorene blir avgjørende fremover. I den forbindelse blir arbeidet med digitalisering viktig. IKT spiller en stadig større rolle i vår hverdag. Det skal forenkles tilgangen til informasjon og tjenester. Innbyggere og næringsliv skal få tilgang til kvalitetssikret informasjon gjennom et bedre og raskere møte med det offentlige, og ansatte skal ha tilgang til velfungerende IKT – systemer som effektiviserer og forenkler arbeidet.

Kommunen har en vei å gå når det gjelder full utnyttelse av det potensialet som ligger i digitale tjenester, og hvordan vi kan bruke elektroniske hjelpemidler for å bli mer effektive innenfor alle områder.

Tillit til digitale tjenester er et av fundamentene for utnyttelse av internett som kanal mellom innbyggere og kommunen. Det er derfor viktig å etablere styringssystemer, strategier og prosedyrer for informasjonssikkerhet.

Eierposisjoner skal ivaretas på en aktiv måte og i henhold til kommunens eierskapspolitikk. Kommunen er engasjert i mange selskap som i sum gir utfordringer i forhold til forventet utøvelse av eierskapet. Någjeldende eierskapspolitikk ble vedtatt i oktober 2010 og er moden for revidering.

Antallet samarbeidsordninger i henhold til §§ 28-1 b og 27 i KommuneLOVEN er økende. Det er registrert lokalpolitiske signaler om utviding av antall ordninger som følge av at kommunereformprosessen er avsluttet i denne omgang. Samarbeidsordningene forutsetter aktiv oppfølging for å sikre at omfang og kvalitet på tjenestene er i henhold til inngåtte avtaler og at vi får de tjenestene vi betaler for.

Foreløpig vurdering av planbehovet

- IKT – strategi/digitaliseringsstrategi (2013 – 2016) inkl. plan for informasjonssikkerhet. Informasjonsstrategi?
- Arbeidsgiverpolitikk for Øyer kommune (tidligere Arbeidsgiverstrategi, Lønnspolitisk plan og Strategisk kompetanseplan) er under revidering våren 2016.
- Eierskapspolitikken revideres/rulleres våren 2016 sammen med Gausdal og Lillehammer kommuner. Ny eierskapsmelding utarbeides samtidig.

Kilder:

Statistisk sentralbyrå, www.ssb.no

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, www.IMDi.no

Folkehelseinstituttet

Telemarksforskning

Kommunal Rapport Kommunebarometer

Met.no

Fylkesstatistikk Oppland 2015

Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen — Mestring og muligheter

St Melding 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet.